

N:o 12.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande af vissa områden från förra öfverstebostället Kastellegården n:r 1 med underlydande i Göteborgs och Bohus län; gifven Stockholms slott den 23 december 1910.

Under återopande af bilagda utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att i statsrådsprotokollet uppräknade, å Hisingen belägna sexton torp och lägenheter under förra öfverstebostället 6 mantal Kastellegården n:r 1 med Gullö, Rogille och Munkholmarna i Ytterby och Rödbo socknar af Göteborgs och Bohus län äfvensom sexton i statsrådsprotokollet jämväl omnämnda, å bostället belägna tomtplatser må hvar för sig med de i nämnda protokoll angifna områden från egendomen upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser, med skyldighet för köpare af sådant torp eller lägenhet att utan ersättning upplåta mark, som pröfvas erforderlig till utfartsväg från annat torp eller lägenhet till såväl allmän väg som Nordre älf.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Oskar Nylander.*

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
23 december 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde vidare.

Förra öfverstebostället 6 mantal Kastellegården n:r 1 med Gullö, Rogille och Munkholmarna i Ytterby och Rödbo socknar af Göteborgs och Bohus län är genom domänstyrelsens kontrakt den 24 april 1890 för statsverkets räkning utarrenderadt på tjugu års tid till den 14 mars 1911 mot årligt arrende af 11,506 kronor. Vid en år 1908 å egendomen hållen uppskattningsförrättning för uppgörande af förslag till egendomens förnyade utarrendering har förslag väckts om afsöndring och försäljning af lägenheter från egendomen och har domänstyrelsen underställt förslaget Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning.

Af instrumentet öfver denna förrättning och öfriga ärendet rörande handlingar, däribland en af kommissionslandtmätaren Iwan Hedén år 1908 upprättad karta öfver egendomens inägor med beskrifning, inhämtas, att egendomen är belägen vid Nordre älf, hvarest lastageplats finnes med regelbunden ångbåtstrafik på Kungälf och Göteborg, samt

att Ytterby järnvägsstation ligger på egendomen på ett afstånd af 2 kilometer från åbyggnaderna.

Från egendomen hafva tidigare afsöndrats vissa områden till kyrkogård och skolhustomter för Ytterby församling äfvensom för järnvägens behof. Senast har Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 28 oktober 1910 på underdånig framställning af Ytterby församling med tillämpning af nådiga brefvet till domänstyrelsen den 11 maj 1910 angående afstående eller upplåtelse i vissa fall af mark från kronoegendomar medgifvit, att ett område af 32,8 ar, motsvarande del af ägofiguren n:r 300 å kartan, finge på vissa angifna villkor till församlingen upplåtas för utvidgande af dess kyrkogård.

Efter frånräknande af berörda områden utgör egendomens areal 831 hektar 29,5 ar, däraf 340 hektar 33,3 ar tomter, trädgård och åker, 67 hektar 45,8 ar äng, 397 hektar 22,8 ar afrösningsjord och 26 hektar 27,6 ar impediment.

Å egendomen finnas fyrtiotre torp och lägenheter, hvaraf sexton äro belägna å Hisingen. Dessutom finnes en handelslägenhet i närheten af järnvägsstationen.

Uppskattningsmännen hafva ansett, att samtliga torp och lägenheter på Hisingen, hvilka till följd af älfven hade så dålig kommunikation med land, att dagsverken, särskildt vintertiden, endast med stor svårighet från desamma kunde utgöras, och som på grund af läge och beskaffenhet vore lämpliga för bildande af smärre själfständiga jordbruk och egna hem, borde från egendomen afsöndras och hembjudas nuvarande innehafvarna till inlösen mot nedannämnda köpeskillingar.

Lägenhetens namn	Innehafvare	Å Hedéns karta utmärkt med ägofigurerna n:r:s	Areal enl. Hedéns karta			Salu-värde Kronor
			har	ar	kv.-mtr	
Stora Slätten	Christoffer Carlsson...	1157—1165, 1165 a, 1166—1170, 1184 a, 1454—1458	8	75	70	3,110:—
Lilla Slätten	Anders Petter Arons- son	1171—1180, 1180 a, 1181—1185, 1459—1466	10	72	60	5,560:—
Älfudden	Augusta Beausang ...	1180 b, 1467.....	1	41	40	760:—
Stora Slätten n:r 2 ...	Olof Olsson	1186—1195, 1449—1453	9	42	20	4,015:—
Rosenberg	Johannes Andersson	1196, 1196 a, 1197—1210, 1438 —1448, 1448 a.....	7	70	90	1,655:—
Tomtebacken	Olaus Olsson	1211—1224, 1493—1498	7	68	80	1,575:—
Gullö	Lars Olsson	1225—1243, 1243 a, 1244—1257, 1477—1492	19	24	70	5,490:—

Lägenhetens namn	Innehafvare	Å Hedéns karta utmärkt med ägofigurerna n:ris	Areal enl. Hedéns karta			Salu- värde
			har	ar	kv. mtr	Kronor
Västra Brandenburg	August Pettersson Snar	1258—1261, 1365, 1366, 1369, 1369 a, 1370—1375	5	33	40	4,820:—
Backstugan å Västra Brandenburg	Maria Eliasdötter ..	1367, 1368	—	11	—	65:—
Östra Brandenburg ..	Manne Samuelsson ..	1262—1268, 1348—1364, 1375 a	6	08	50	3,350:—
Lilla Gullöslätten ..	Karl Alfred Bengtsson	1269—1278	3	28	70	1,825:—
Stora Gullöslätten ..	Samuel Edvardsson ..	1279—1310, 1310 a, 1311—1317	7	74	30	4,110:—
Hamburg	Bernhard Olsson	1318—1334, 1334 a, 1335—1347	7	15	20	3,800:—
Nybygget	Olof Olsson	1376, 1376 a, 1377, 1378, 1378 a, 1379, 1379 a, 1380—1393, 1393 a, 1468—1476	14	89	—	7,515:—
Askekärret	Gustaf Fredriksson ..	1394—1402, 1402 a, 1431—1433, 1433 a, 1434—1437	9	72	—	1,930:—
Gullöskog	Nils Johanson	1403—1430	9	47	60	1,765:—

Manbyggnaderna å lägenheterna Älfudden, Rosenberg, Östra Brandenburg, Stora Gullöslätten och Askekärret tillhöra lägenhetsinnehafvarna.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som icke haft något att erinra mot de sålunda föreslagna upplåtelseerna, har meddelat lägenhetsinnehafvarna föreläggande att yttra sig, huruvida de önska lösa lägenheterna mot åsatta saluvärden, och hafva samtliga förklarar sig därtill villiga samt anhållit att få erlægga köpeskillingarna under loppet af tio år med en tiondel årligen.

Vidare hafva uppskattningsmännen föreslagit, att ett område invid Ytterby järnvägsstation, å kartan betecknad med ägofigurerna n:r 292, 293, 294 och 296 och innefattande en areal af sammanlagdt 2 hektar 20,57 ar, däraf 14,88 ar vägar och diken, måtte upplåtas till byggnadstomter för att bereda handlande, handtverkare och andra personer tillfälle till uppförande på fri grund af byggnader. Förslag till tomtindelning är inlagdt å särskild karta. Tomterna, som enligt beskrifningen till tomtindelningsskarta hafva följande arealer, äro åsatta nedannämnda saluvärden.

Tomtnummer å kartan	Areal		Saluvärde
	Ar	kv.- meter	Kronor
1	9	85	445
2	9	85	445
3	13	63	560
4	13	63	545
5	13	63	520
6	11	55	430
7	9	68	370
8	9	68	370
9	11	55	460
10	11	55	475
11	20	80	790
12	11	53	495
13	11	53	495
14	11	53	495
15	17	85	805
16	17	85	625

Å tomten n:r 11 finnes ofvan omtalade handelslägenhet, tillhörig skolläraren J. O. Lysén, och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att Lysén måtte erhålla hembud å lägenheten för ett pris af 790 kronor samt att de öfriga tomterna finge utbjudas till försäljning emot åsatta saluvärden.

Domänstyrelsen har i underdånigt yttrande den 4 mars 1910 tillstyrkt bifall till de föreslagna försäljningarna.

Jag anhåller slutligen att få meddela, att domänstyrelsen på grund af nådigt beslut den 18 juni 1910 gått i författning om skötsel och vård af nu ifrågavarande egendom för tiden till den 14 mars 1912.

För egen del har jag intet att erinra mot ofvan berörda, af myndigheterna tillstyrkta upplätelser från egendomen. På grund häraf och under erinran, att Eders Kungl. Maj:t i nådigt beslut förut innevarande dag funnit en utaf Alexander Andersson med flera torpare under egendomen hos Eders Kungl. Maj:t gjord framställning om, bland annat, rätt till förvärfvande af vissa till egendomen hörande, å fastlandet belägna torp icke till någon vidare åtgärd föranleda, hemställer jag,

att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att här ofvan uppräknade, å Hisingen belägna sexton torp och lägenheter äfvensom ofvannämnda sexton tomtplatser må hvar för sig med angifna områden från egendomen upplåtas enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser, med skyldighet för köpare af sådant torp eller lägenhet att utan ersättning upplåta mark, som pröfvas erforderlig till utfartsväg från annat torp eller lägenhet till såväl allmän väg som Nordre älf.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . vid detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Ernst Öberg.